

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13C/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123373781
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriel Slobodník
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123373781.3

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v právnej veci žalobcu: A. B., C. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. XX, XXX XX E. E., št. občan SR, zastúpený JUDr. Evarist Zuzan, advokát so sídlom Laurínska 43, 976 32 Badín proti žalovanej: F. B. E., C. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. XX, XXX XX E. E., št. občan SR, zastúpená URBÁNI & Partners s.r.o., so sídlom Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná umožniť žalobcovi spoločné užívanie nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre k. ú. E. E., ktoré sú zapísané vo výlučnom vlastníctve sporových strán (podiel 1/1) a to:

- nebytový priestor bez prideleného čísla nachádzajúci sa na prízemí vo vchode 20. bytového domu so súpisným číslom XXXX postavenom na parcele č. XXXX,
- k nebytovému priestoru prislúchajúci podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a na príslušenstve o veľkosti XXXX/XXXXXX,
- k nebytovému priestoru prislúchajúci spoluvlastnícky podiel o veľkosti XXXX/XXXXXX na pozemkoch parcela registra „C“ G. XXXX/XXX H. I. XX A. m2 - zastavaná plocha a nádvorie, parcela registra „C“ č. XXXX/XXX H. I. XX A. A.2 - zastavaná plocha a nádvorie, parcela registra „C“ č. XXXX/XXX H. I. XX A. A.2 - zastavaná plocha a nádvorie, parcela registra „C“ č. XXXX H. I. XXX A. A.2 - zastavaná plocha a nádvorie, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o vyporiadanie BSM vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod spisovou značkou 13C/49/2023.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 07.08.2023, doplnenou dňa 29. 09. 2023 a dňa 02.10.2023, sa žalobca domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva so žalovanou tak, aby súd:

A/ do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal:

a/ nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. C. (parcely KNC č. XXXX/XXX, G. XXXX/XXX, F. F. G. XXXXX J. K. XXXX/XXX – C. L.),

b/ hnuťelné veci nachádzajúce sa v rodinnom dome súp. č. XXXXX k. ú. C. špecifikované v žalobnom návrhu v bode A písm. b/, a

B/ do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal:

a/ nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. E. E., a to nebytový priestor bez prideleného čísla nachádzajúci sa na prízemí vo vchode XX. bytového domu so súpisným číslom XXXX postavenom na parcele č. XXXX (ďalej „nebytový priestor“), k nebytovému priestoru prislúchajúci podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a na pozemkoch o veľkosti XXXX/XXXXXX,

b/ nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXXX pre k.ú. E. E. – parcela M. G. XXXX/XXX H. I. XX A. A.2 - zastavaná plocha a nádvorie,

c/ hnuťelné veci, ktoré tvoria zariadenie bytu č. 2 (správne nebytového priestoru) nachádzajúceho sa na prízemí vo vchode č. XX bytového domu so súp. číslom XXXX postavenom na parcele č. XXXX a

C/ zaviazal žalobcu splatiť zvyšok záväzku z hypotekárneho úveru č. XXXXXXXXXXXX, poskytnutého spoločnosťou 365.bank, a.s., ktorého zostatková suma ku dňu právoplatnosti rozvodu predstavuje 89.249,43 Eur,

D/ zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanej titulom náhrady za vyporiadanie BSM 64.550,29 Eur v lehote 30 dní od meritórneho rozhodnutia bezhotovostným prevodom na bankový účet žalovanej,
E/ zaviazal žalovanú nahradiť žalobcovi trovy konania.

2. Počas konania, podaním doručeným súdu dňa 14. 09. 2023, doplneným dňa 29. 09. 2023 a dňa 02. 10. 2023, žalobca podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. d) CSP, ktorým sa domáhal bezodkladnej úpravy pomerov strán, t.j. aby súd uložil žalovanej povinnosť umožniť žalobcovi spoločné užívanie nebytového priestoru bez prideleného čísla vrátane podielu na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu a na pozemku o veľkosti podielu 5203/169309 zapísaných na LV č. XXXX v k. ú. E. E. do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku vo veci samej o vyporiadanie BSM.

3. Žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že tunajší súd rozsudkom zo dňa 15. 05. 2023 č.k. 37P/33/2023 – 137, právoplatným dňa 04.06.2023, rozviedol manželstvo sporových strán. Uvedeným dňom preto zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov medzi sporovými stranami (ďalej „BSM“). Nakoľko k dohode o vyporiadaní BSM nedošlo, podal žalobca dňa 07. 08. 2023 žalobu o vyporiadanie BSM. Žalobca uviedol, že výhradne žalovaná využíva všetky nehnuteľné (dom, nebytový priestor) aj hnutelné veci (zariadenie domu a nebytového priestoru) patriace podľa žalobcu do masy BSM v zmysle žaloby o vyporiadanie BSM. Výhradne žalovaná užíva dom súp. č. XXXXX na LV č. XXXX pre k.ú. C. (ďalej „dom“) minimálne od 22. 04. 2023, kedy mu mailom oznámila, aby viac bez ohľadovania nevstupoval do domu. Ohľadne užívania domu v čase podania návrhu na rozvod (02.03.2023) neexistovala žiadna dohoda, nakoľko dovtedy užívali sporové strany dom spoločne. Žalobca sa z domu s nevôľou odsťahoval, aby nevznikali zbytočné hádky medzi sporovými stranami a na základe výziev od ich maloletých detí, na ktoré boli podnecované žalovanou. Rovnako nebytový priestor, jeho zariadenie a parkovacie miesto užíva výhradne žalovaná. Výhradné užívanie nebytového priestoru žalovanou začalo ešte pred podaním návrhu na rozvod a to na jej podnikateľské účely (kozmetický salón). Po tom, ako žalovaná oznámila žalobcovi, že bude užívať dom výlučne ona s deťmi, vyzval ju žalobca, aby prestala užívať spoločný nebytový priestor, nakoľko mal v úmysle tento užívať na svoje bývanie. S týmto návrhom žalovaná nesúhlasila a keď sa tam žalobca napriek jej nesúhlasu mienil nastáňovať, žalovaná mu v tom reálne zabránila tým, že na vstupných dverách vymenila zámok a kľúče od nového zámku mu odmietla poskytnúť. Následne, keď sa chcel žalobca dostať do svojho bytu (nebytového priestoru pozn. súdu), privolala na neho ako podozrivého policajnú hliadku, že sa má dopúšťať trestnej činnosti. Privolaná policajná hliadka po zistení, že žalobca je tiež vlastníkom nebytového priestoru v režime BSM z miesta odišla bez toho, aby sa začalo trestnoprávne, resp. priestupkové konanie. Následne žalobca v snahe vyhnúť sa súdnemu konaniu posledný-krát dňa 12. 09. 2023 písomne (e-mailom) vyzval žalovanú, aby mu vydala kľúče od bytu (pozn. súdu nebytového priestoru) a tým mu umožnila jeho hoci aj spoločné užívanie. Na to žalovaná reagovala toho istého dňa s tým, že nevidí dôvod, aby žalobcovi dala kľúče od bytu (pozn. súdu nebytového priestoru), nakoľko ho bude aj naďalej užívať výhradne ona na svoje podnikateľské účely, keďže s tým mal podľa názoru žalovanej žalobca súhlasiť. S takýmto výhradným užívaním nebytového priestoru výhradne žalovanou v čase po 22. 04. 2023 však žalobca nedal súhlas. Práve naopak, niekoľkokrát žalovanú žiadal, aby mu umožnila užívanie nebytového priestoru za účelom jeho bývania. Žalovaná teda využíva všetky nehnuteľné aj hnutelné veci z aktív BSM sporových strán, pričom bráni žalobcovi aktívne a fakticky v užívaní nebytového priestoru. Napriek tomu výhradne žalobca uhrádza spoločné záväzky tým, že platí splátky hypotekárneho úveru.

4. Vzhľadom a vyššie uvedené, keďže v danom prípade nedošlo k dohode ohľadne užívania spoločnej veci (nebytového priestoru) v režime BSM, žalobca sa domáha súdnej ochrany, pretože nebytový priestor užíva žalovaná výhradne bez súhlasu žalobcu ako druhého spoluvlastníka. Žalobca síce prespáva v byte v jeho výlučnom vlastníctve, ale tento je v havarijnom stave bez tečúcej vody z dôvodu prebiehajúcej rekonštrukcie. Uvedená situácia, keď žalobca nemá možnosť bývať v obydli, ktoré zodpovedá základnému hygienickému štandardu a žalovaná výlučne užíva celý majetok BSM je v hrubom rozpore so zásadou rovnocenného užívania spoločnej veci, resp. spoločných vecí a odôvodňuje podľa žalobcu potrebu na bezodkladnú úpravu pomerov, t.j. práv a povinností z BSM medzi sporovými stranami formou neodkladného opatrenia na čas určitý, do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia v konaní o vyporiadaní BSM.

5. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení predložil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 37P/33/2023-137 zo dňa 15. 05. 2023, výpis z LV č. XXXX pre k.ú. C., výpis z LV č. XXXX pre k.ú.

E. E., výpis z LV č. XXXX pre k.ú. E. E., znalecký posudok č. X/XXXX, G. X/XXXX, technický preukaz motorového vozidla, bankové výpisy z osobného účtu žalobcu, screenshot z mobilnej aplikácie banky 365.bank k úveru č. XXXXXXXXXXXX ku dňu skončenia BSM, e-mailovú komunikáciu medzi sporovými stranami.

6. Podľa § 324 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

10. Podľa § 327 CSP ak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahuje predpísané náležitosti alebo je nezrozumiteľný, alebo neurčitý, súd taký návrh odmietne, ak ide o také vady, ktoré bránia pokračovaniu v konaní; ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú.

11. Podľa § 328 ods. 2 CSP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326.

12. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 144 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej OZ), veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne, spoločne uhradzujú aj náklady na vynaložené na veci alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním.

14. Podľa § 145 ods. 1 OZ bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

15. Podľa § 146 OZ ak dôjde medzi manželmi k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

16. Podľa § 148 ods. 1 OZ zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

17. Podľa § 148a ods. 1 OZ na použitie majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov potrebuje podnikateľ pri začatí podnikania súhlas druhého manžela. Na ďalšie právne úkony súvisiace s podnikaním už súhlas druhého manžela nepotrebuje.

18. Podľa § 149 ods. 1 a 3 OZ, ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150. Ak sa vyporiadanie nevykoná dohodou, vykoná ho na návrh niektorého z manželov súd.

19. V zmysle ustanovenia § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť z dvoch dôvodov: a) ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo b) je tu obava, že exekúcia bude ohrozená. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver, že bez okamžitej aj keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo žalobkyne ohrozené. Tieto skutočnosti musia vyplývať už z podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle riešenie situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu.

20. V danom prípade podal žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. d/ CSP, ktorým sa domáha bezodkladnej úpravy pomerov sporových strán, t.j. aby súd uložil žalovanej – bývalej manželke povinnosť, aby mu umožnila spoločné užívanie nebytového priestoru patriaceho do BSM do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Uloženie povinnosti podľa § 325 ods. 2 písm. c/, d/ CSP je zásahom do základných práv povinnej osoby, najmä vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 4 Ústavy SR) a teda neodkladné opatrenie nikoho nesmie obmedzovať nad nevyhnutnú mieru tak, aby prípadne nedošlo k znemožneniu uspokojovania osobných potrieb povinnej strany alebo jej povinností voči tretím osobám.

21. Inštitút bezpodielového spoluvlastníctva manželov /ďalej „BSM“/ je základnou úpravou majetkových vzťahov medzi manželmi. Je v ňom vyjadrené rovnaké právne postavenie manželov po stránke hospodárskej. Toto majetkové spoločenstvo je bezpodielové, čo znamená, že právo jedného z manželov k spoločnému majetku nie je kvantitatívne obmedzené pomerom podielov. Za trvania BSM až do jeho zániku má každý z manželov právo k celej veci, ktoré je obmedzené rovnakým právom druhého manžela. Ak dôjde medzi manželmi k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. Tieto nezhody sa môžu týkať napríklad rozsahu a spôsobu užívania spoločnej veci, dispozícií ňou alebo vynakladania prostriedkov na udržiavanie a zachovanie spoločnej veci alebo iných práv a povinností vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva. Nezhody môžu vznikáť nielen za trvania manželstva a existencie bezpodielového spoluvlastníctva, ale aj v čase, keď toto bezpodielové spoluvlastníctvo síce zaniklo, ale ešte nedošlo k jeho vyporiadaniu. V uvedených prípadoch môže každý z manželov podať návrh na súd, aby rozhodol o spornom výkone práv a povinností k spoločnej veci v zmysle § 146 ods. 1 OZ. Samozrejme, výkon práv a povinností k spoločnému majetku manželov možno upraviť aj neodkladným opatrením, pokiaľ sú na to splnené zákonné predpoklady. Treba však rešpektovať zásadu rovnoprávneho postavenia manželov pri užívaní spoločného majetku a spravidla nemožno nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by jeden z manželov bol úplne alebo dočasne vyradený z užívania vecí vzhľadom na dôsledky takéhoto neodkladného opatrenia. Úplné vylúčenie z užívania spoločného majetku je možné iba celkom výnimočne, a to za predpokladu, že jeden z manželov svojim správaním a vzťahom k veci, o užívanie ktorej ide, vzbudzuje obavu, že jej ďalším užívaním by mohol spôsobiť škodu.

22. Súd posudzoval návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo zákonných hľadísk osvedčenia dôvodnosti nároku, opísania rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia a osvedčenie potreby bezodkladnej úpravy pomerov strán, pričom dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný.

23. Z návrhu a predložených listín vyplýva, že žalobca a žalovaná sú bývalí manželia, pričom k vyporiadaniu ich bezpodielového spoluvlastníctva ešte nedošlo. Manželstvo uzavreli dňa 29. 04. 2006 v Hronseku a rozvedení boli rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 37P/33/2023-137 zo dňa 15. 05. 2023, právoplatným dňa 04. 06. 2023.

24. Z výpisu LV č. XXXX pre k.ú. C. mal súd osvedčené, že sporové strany sú spoluvlastníci v podiele 1/1 rodinného domu súp. č. XXXXX J. K. M. „N.“ K. G. XXXX/XXX a pozemkov KN „C“ par. č. XXXX/XXX O. K. G. XXXX/XXX, ktoré nehnuteľnosti nadobudli za trvania manželstva na základe kúpnej zmluvy č. V XXXX/XXXX zo dňa 15.01.2015.

25. Z výpisu LV č. XXXX pre k. ú. E. E. mal súd osvedčené, že sporové strany sú spoluvlastníci v podiele 1/1 nebytového priestoru bez súpisného čísla vrátane podielu priestoru na spoločných častiach a zariadeniach domu, na príslušenstve a k pozemku v podiele XXXX/XXXXXX, ktorý nadobudli za trvania manželstva na základe kúpnej zmluvy I. XXXX/XXXX zo dňa 18.05.2022.

26. Ďalej mal súd z návrhu a e-mailovou komunikáciou preukázané, že tento nebytový priestor slúži na podnikateľskú činnosť žalovanej (kozmetický salón), pričom jeho užívanie žalovanou výhradne na tento účel začalo ešte pred podaním návrhu na rozvod za súhlasu žalobcu. Žalovaná vymenila zámok od vchodových dverí na tomto nebytovom priestore a odmieta žalobcovi vydať kľúč, čím mu znemožňuje jeho akékoľvek užívanie. Rodinný dom po rozvoze tiež užíva výlučne žalovaná s deťmi.

27. Spoločný majetok manželov, ktorý je súčasťou ich bezpodielového spoluvlastníctva, môže byť jedným z manželov použitý k podnikaniu pod sankciou relatívnej neplatnosti právneho úkonu iba so

súhlasom druhého manžela. Súhlas je potrebné udeliť pri začatí podnikania. K ďalším právnym úkonom súvisiacim s podnikaním sa už súhlas druhého manžela nevyžaduje. Zároveň je potrebné uviesť, že súhlas s použitím spoločného majetku k podnikaniu druhého manžela sám osebe nemôže vylúčiť oprávnenie druhého manžela užívať majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Tento súhlas neopravňuje podnikajúceho manžela na to, aby naďalej spoločný majetok užíval výlučne, alebo aby výlučne rozhodol o spôsobe jeho užívania. K záveru, že spoločný majetok je oprávnený užívať výlučne len jeden z manželov, môže viesť iba zistenie, že medzi manželmi bola v tomto zmysle uzatvorená dohoda. /prof. JUDr. Števec M., prof. JUDr. Dulak A., JUDr. Bajánková A., JUDr. Fečík M., JUDr. Sedlačko PhD., LL.M., JUDr. Tomašovič PhD. a kol. Občiansky zákonník I., komentár, 2. vydanie, r. 2019, str. 1184- 1186.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené, hoci žalovaná využíva nebytový priestor patriaci do BSM na podnikateľské účely, s čím, žalobca súhlasil v zmysle § 148a ods. 1 OZ , súd nemal osvedčené, že by medzi bývalými manželmi bola uzavretá taká dohoda, oprávňujúca užívať túto spoločnú vec výlučne žalovanou. A nakoľko žalovaná svojím konaním (výmenou zámku) odňala žalovanému ako spoluvlastníkovi právo túto spoločnú vec užívať, súd dospel záveru, že mal osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán, do právoplatného rozhodnutia vo veci samej o vypořádání BSM, tak ako to žalobca navrhol, preto jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovel.

29. O výške náhrady trov konania neodkladného opatrenia rozhodne súd v konečnom rozhodnutí v súlade s § 262 CSP. V zmysle § 334 CSP súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), na Okresný súd Banská Bystrica. Odvolanie urobené v listinnej podobe je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami., inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa (§ 125 ods. 3 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).